
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa w 1997 r. : Sprawozdanie Sekretarza Generalnego TNW

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 60, 79-83

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

C. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA W 1997 R.

1. SPRAWOZDANIE SEKRETARZA GENERALNEGO TNW

Rok 1997 zaznaczył się w działalności TNW, znaczną aktywnością. Dotyczy ona kilku rodzajów działań:

W 1997 r. przypadła 90 rocznica utworzenia Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wokół tej sprawy koncentrowała się w znacznej mierze działalność Towarzystwa, która zaowocowała:

- zorganizowaniem sesji naukowej dotyczącej historii Towarzystwa 21 X z odczytami
- Jana Piskurewicza pt. *Najstarsze dzieje TNW, lata 1907–1939*, oraz Piotra Hübnera pt. *Powojenne losy Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*;
- zorganizowaniem wspólnie z Archiwum PAN wystawy „A genio lumen” eksponowanej w sali 05 Pałacu Staszica od 10 IX do 24 X połączonej z wydaniem katalogu wystawionych pozycji.
- otwarciem wystawy z głosem wprowadzającym Prezesa TNW i Dyrektora Archiwum PAN w dniu 10 IX;
- wydaniem Informatora o TNW, zawierającego krótki rys historyczny TNW oraz najważniejsze dokonania w przeszłości i obecnie.

Na zorganizowanie obchodów 90-lecia TNW, Towarzystwo otrzymało dodatkowe dotacje:

- od Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy – 10 000 zł, które przeznaczone zostały na druk katalogu wystawy „A genio lumen”;
- od Fundacji Bankowej im. Leopolda Kronenberga – 10 000 zł, za które wydany został Informator TNW;
- od Komitetu Badań Naukowych – 8 000 zł, które zostały wykorzystane na organizację wystawy „A genio lumen” i odnowienie sali wystawowej. W związku ze staraniami o dotacje nastąpiło ożywienie kontaktów Prezydium TNW z Fundacją im. Kronenberga i z Prezydentem Miasta Warszawy.

Następną rocznicą, obchodzoną wspólnie z Polską Akademią Nauk, była 100 rocznica odkrycia radu i polonu przez Marię Skłodowską-Curie i Piotra

Curie. TNW było współorganizatorem imprez organizowanych w ramach obchodów stulecia odkrycia polonu i radu.

Uroczystości związane z tą rocznicą trwały cały rok. W skład Komitetu Organizacyjnego z ramienia TNW wchodził Osman Achmatowicz – przewodniczący Wydziału III TNW. Uroczystości obejmowały m.in. międzynarodowe sympozja, zjazdy fizyków polskich, seminaria fizyki jądrowej, sesje naukowe i seminaria. Wspólna sesja PAN i TNW na temat: „Rola Towarzystwa Naukowego Warszawskiego w rozwoju badań nad promieniotwórczością w Polsce” odbyła się 8 X w Warszawie, połączona z wmurowaniem tablicy pamiątkowej na gmachu przy ul. Śniadeckich 10, w dawnej siedzibie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

Na Zebraniu Ogólnym TNW 23 V prof. Teresa Dunin-Wąsowicz wygłosiła wykład pt. *Święty Wojciech w świetle badań dawnych i nowych*. Temat ten związany był z 1000-letnią rocznicą śmierci Św. Wojciecha (IV. 997 r.) Włączając się w rocznicowe obchody tego wydarzenia TNW wydało wybór pism Jadwigi Karwasińskiej pt. *Święty Wojciech* – pod redakcją Teresy Dunin-Wąsowicz. Wydawnictwo to cieszyło się wielkim powodzeniem. Książka ta i dalsze dwie pozycje wyboru pism Jadwigi Karwasińskiej zostały wsparte dotacją z Fundacji Lanckorońskich z Rzymu w wysokości 720 USD (2 037 zł).

6 XI, w rocznicę urodzin Stanisława Staszica, odbyło się spotkanie poświęcone pamięci St. Staszica, na którym Włodzimierz Ostrowski (Wiceprezes PAN, biochemik) wygłosił odczyt pt. *Od biologii w dobie Staszica do rewolucji w biotechnologii*. W spotkaniu oprócz członków TNW wzięli udział przedstawiciele Liceów im. Stanisława Staszica z Lublina, Sosnowca i Warszawy.

24 XI Wydziały II i V TNW wspólnie z Polskim Towarzystwem Filozoficznym i Fundacją na Rzecz Transdyscyplinarnych Badań nad Komunikowaniem zorganizowały sesję na temat: „Filozofia i Medycyna, z okazji 80 rocznicy śmierci Władysława Biegańskiego”, lekarza i filozofa. Na sesji wygłoszone zostały referaty: Stanisław Borzym – *Sylwetka filozoficzna Władysława Biegańskiego*, Jan Doroszewski – *Władysława Biegańskiego logika medycyny*, Jan Woleński – *Twórczość logiczna Władysława Biegańskiego*. Na sesji, czytane były także aforyzmy etyczne Władysława Biegańskiego w wykonaniu studentów Uniwersytetu Warszawskiego.

W roku sprawozdawczym odbyło się łącznie 5 zebrań ogólnych TNW, trzy zebrania plenaryjne z udziałem przewodniczących i sekretarzy Wydziałów oraz szereg zebrań Prezydium TNW.

10 IX – zebranie Zarządu poświęcono sprawie czynszu za lokal TNW w Pałacu Staszica oraz omówieniu programu dalszej działalności w 97 r.

7 XI – zebranie Zarządu poświęcono przyjęciu programu zagranicznych podróży naukowych przez TNW od Fundacji im. Stefana Batorego. Planuje się, że Fundacja przekaże TNW potrzebny sprzęt w postaci: komputera, drukarki, faksu, sfinansuje zatrudnienie pracownika na pół etatu i 1/4 etatu pracownika księgowości. TNW zorganizuje i przejmie prace związane z przyjmowaniem i selekcją wniosków kandydatów do wyjazdów zagranicznych na sympozja i konferencje naukowe, kwalifikację tych wniosków oraz prowadzenie rozliczeń finansowych. Zostały nawiązane kontakty z Fundacją, przeprowadzone zostały wstępne rozmowy, efektywna współpraca powinna rozpocząć się w pierwszym kwartale 1998 r.

Podpisana została umowa z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową (NASK) w sprawie założenia strony WWW w Internecie.

Działalność odczytową w ramach zebrań wydziałowych prowadziły wszystkie Wydziały i Komisje. Łącznie w Wydziałach i Komisji Kultury Słowa odbyło się 45 zebrań z odczytami. Komisja Kultury Słowa zorganizowała 9 spotkań z referatami naukowców lub wystąpieniami uczniów liceów warszawskich. W spotkaniach czynnie uczestniczyli uczniowie i nauczyciele-poloniści. Działalność Komisji Kultury Słowa zmierza do podniesienia kultury języka wśród młodzieży, poprzez dbałość o jakość formy tekstów funkcjonujących w komunikacji publicznej, wprowadzenie do programu nauczania dla szkół retoryki, a także przygotowanie podręcznika retoryki.

Językowa Komisja Sławistyczna kontynuowała (wspólnie z Instytutem Sławistyki PAN) prace nad systemem informacji bibliograficznej w zakresie europejskiego i pozaeuropejskiego językoznawstwa sławistycznego. Wykonano następujące zadania: 1. Opracowanie rzeczowe i formalne 7 tysięcy opisów bibliograficznych z zakresu europejskiego językoznawstwa sławistycznego za 1994 r. wraz z uzupełnieniami za lata 1992–1993. Udział brali w tych pracach polscy i zagraniczni slawiści. 2. Rozbudowanie bibliograficznej bazy danych europejskiego językoznawstwa sławistycznego o 7 tys. rekordów mających strukturę zgodną z krajowymi i międzynarodowymi normami. 3. W ramach prac badawczych nad opracowaniem nowoczesnego systemu informacji dokumentacyjnej kontynuowano gromadzenie podstawowej leksyki języka słów kluczowych językoznawstwa sławistycznego bieżącej literatury. 4. Opracowanie słownictwa (w języku polskim) dla systemu informacyjno-wyszukiawczego do wykorzystania w projektowanym słowniku słów kluczowych.

Podkreślić należy, że w roku 1997 nastąpiła znaczna modernizacja techniczna Centrum Informacji Bibliograficznej przez założenie e-mail i podłączenia do serwera w Pałacu Staszica.

W ramach działalności wydawniczej TNW w 1997 r. wydane zostały, z pomocą finansową KBN, następujące pozycje:

1. „Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego” LIX (1996 r.) pod red. Zdzisława Mikulskiego.
2. Leszek Zasztowt – *Kresy 1832–1864. Szkolnictwo na ziemiach litewskich i ruskich dawnej Rzeczypospolitej.*
3. *Bibliografia językoznawstwa sławistycznego za 1994 r.* pod redakcją Zofii Rudnik-Karwatowej.
4. Wybór prac Jadwigi Karwasińskiej pt. *Kujawy i Mazowsze*, pod redakcją Teresy Dunin-Wasowicz.
5. Kwiryna Handke – *Kresy pojęcie i rzeczywistość.*
6. A. Brzóstkowa, W. Swoboda – *Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian*, zeszyt 4.
7. Joanna Rapacka – *Leksykon tradycji chorwackich.*
8. Zofia Kaleta – *Family name – value and the ethnic inheritance.*
9. Hanna Taborska – *Leksyka na warsztacie językoznawcy.*
10. *Inspiracje Grecji Antycznej w teatrze i dramacie XX wieku w Europie Środkowo-Wschodniej. Rekonesans*, pod redakcją J. Axera, Z. Osieńskiego i M. Borowskiej
11. *Mózg*, pod red. Mirosława Mossakowskiego i Marka Kowalczyka
12. Zdzisław Mikulski – *Zeszyty terminologiczne, Nauki o Ziemi – Systematyka i definicje nauk o wodzie*
13. Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska i Z. Mikulski – *Zeszyty terminologiczne, Nauki o Ziemi – Hydrologiczna terminologia jeziorna*

W porównaniu z latami poprzednimi nastąpił wzrost publikacji Towarzystwa połączony ze wzrostem dotacji ze strony KBN. Poszerzona została nie tylko liczba, ale i tematyka prac.

W ramach działalności bibliotecznej, TNW zleciło konserwatorowi za-bytków Agacie Bąkowskiej konserwację i oprawę 10 woluminów „Rocznika Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk” z lat 1802–1818. Praca została ukończona w maju 1997 r.

Dzięki prowadzonej wymianie międzybibliotecznej TNW otrzymało:

8 dubletów z Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu, m.in. Almanach Biblioteki Narodowej z 1929 r., Księgę Pamiątkową Pierwszego Polskiego Zjazdu Matematyków, Wykaz rzeczy zawarty w 72 tomach „Pamiętnika

Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego” z lat 1837–1876, oraz kilka prac wydanych przed wojną przez członków TNW.

8 pozycji z Gdańskiego Towarzystwa Naukowego i Biblioteki Gdańskiej PAN,

Wykaz Tematyczny Ważniejszych Zestawień Bibliograficznych – z roku 1996 z Biblioteki Narodowej.

Liczne dary z Towarzystwa Naukowego Płockiego m.in. „Notatki Płockie”, Sprawozdania z działalności TNP, *Płock od A do Z w tysiącletnich dziejach ...*, *Księga ławnicza miasta Płocka 1489–1517 r.*

Z biblioteki Sejmowej – *Tezaurus nazw geograficznych i organizacji międzynarodowych* – opracowany przez Ewę Chmielewską-Gorczycę.

Z ministerstwa Kultury i Sztuki – katalog wystawy *Napoleon a Polska, Polacy a Napoleon* – przygotowany przez Archiwum PAN i Muzeum Historyczne Miasta Stołecznego Warszawy.

Pracę L. Wasilewskiego, S. Kwiatkowskiego i J. Kozłowskiego pt. *Nauka i technika dla rozwoju. Polska na tle Europy*.

A także wiele innych cennych darów, których nie podobna tu wyliczyć.

Zarząd TNW kontynuował rozpoznanie sytuacji dotyczącej rewindykacji majątku TNW.

Towarzystwo liczyło w dniu 31.12.97 r. 422 członków, 303 zwyczajnych i 119 korespondentów. Zgodnie z regulaminem TNW liczyć może po 60 członków zwyczajnych i korespondentów w każdym Wydziale oraz członków seniorów, których liczba nie jest ograniczona. W niektórych Wydziałach istnieje możliwość przyjęcia nowych członków. Członkiem wspierającym TNW jest Fundacja Na Rzecz Nauki Polskiej.